

PL
Z-10
(1,81)

Georg-Eckert-Institut BS78

1 064 928 X

MINISTERSTWO OŚWIATY I WYCHOWANIA
INSTYTUT PROGRAMÓW SZKOLNYCH

PROGRAM
ZASADNICZEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ
HISTORIA

Georg-Eckert-Institut
für internationale
Schulbuchforschung
Braunschweig
Schulbuchbibliothek

82/1555

WARSZAWA 1981
WYDAWNICTWA SZKOLNE I PEDAGOGICZNE

Program zatwierdzony decyzją Ministra Oświaty i Wychowania w dniu 29 VI 1981 r. (Nr PH2-5310-5/81) do powszechnej realizacji od roku szkolnego 1981/82.

Program opracowały mgr Zofia Teresa Kozłowska i mgr Anna Mączakowa, przy współpracy z Komisją Instytutu Programów Szkolnych MOiW pod przewodnictwem prof. dra Wacława Długoborskiego. Program był konsultowany z Krajową Radą Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”, ZG ZNP, przedstawicielami Instytutu Historii PAN, Instytutu Historii Uniwersytetu Warszawskiego, Instytutu Kształcenia Nauczycieli MOiW, Polskiego Towarzystwa Historycznego oraz z liczną grupą nauczycieli i wizytatorów historii.

Ministerium für Bildung u. Erziehung.
Institut für Schulprogramme.

LEHRPROGRAMM
FÜR DIE BERUFSGRUNDSCHULE
GESCHICHTE

Warszawa: Schul- u. Pädagogische
Verlage, 1981.

ISBN 83-02-01726-4

WYDAWNICTWA SZKOLNE I PEDAGOGICZNE
WARSZAWA 1981

Wydanie I. Nakład 9500+120 egz.

Ark. druk. 1.

Oddano do składania 6 VIII 1981 r.

Podpisano do druku w sierpniu 1981 r.

Druk ukończono w sierpniu 1981 r.

Papier offset. kl. V, 65 g, 61 × 86 cm

Zam. nr 451/239/k. MOiW-„M”

WSiP ZAKŁAD GRAFICZNY W ŁODZI

PL
Z-10(1181)

STRUKTURA PROGRAMU I KRYTERIA DOBORU TREŚCI

W programie przyjęto zasadę dominacji historii ojczystej przy uwzględnianiu tylko niezbędnych dla jasności wykładu wydarzeń historii powszechnej. Pozwoli to na pogłębienie wiedzy o własnym kraju, wytworzy szacunek dla tradycji narodowej i wzbudzi poczucie odpowiedzialności za jego losy. Szerzej potraktowano historię nowożytną i najnowszą ze względu na jej rolę w kształtowaniu świadomości obywatelskiej. Uwzględnienie historii regionalnej jako konkretyzującej dzieje w „małej ojczyźnie” może zwiększyć zainteresowanie przedmiotem i rozwijać indywidualne zainteresowania ucznia. Istotnym elementem ugruntowania więzi regionalnych i lokalnych jest poznawanie zabytków kultury i pamiątek przeszłości znajdujących się w okolicy. Dlatego też w każdej klasie nie tylko przeznaczono godziny na poznawanie historii regionu i rodzinnej miejscowości, ale również w poszczególnych hasłach programowych zwrócono uwagę na celowość ich egzemplifikacji materiałem z dziejów regionalnych. Literą „z” (zabytki) zaznaczono proponowane lekcje w terenie. Zaleca się także zwiedzanie najbliższego muzeum i w miarę możliwości także innych, bardziej odległych, w ramach wycieczek szkolnych.

Szerokie potraktowanie społeczeństwa w programie historii pozwala na ukazanie różnic i podobieństwa życia ludzi w poszczególnych okresach historycznych oraz społecznych wartości twórczych działalności człowieka. Przyjęto zasadę szerszego niż w innych typach szkół uwzględnienia historii kultury materialnej i duchowej, w tym elementów historii pracy ludzkiej, przy jednoczesnym ograniczeniu dziejów politycznych.

Uwzględniono ciągłość procesu historycznego, prezentując go

jednocześnie w sposób obrazowy z przewagą konkretnego nad abstrakcją. Podkreślono elementy budujące postawy obywatelskie, ukazując w szczególności sylwetki wybitnych ludzi jako wzorce osobowe.

Pełna realizacja założonych celów jest możliwa przy zastosowaniu różnorodnych metod i środków audiowizualnych, ilustrowaniu lekcji tekstem źródłowym i literaturą piękną. Program ma charakter ramowy. Niektóre zagadnienia potraktowano jako tematy fakultatywne i oznaczono literą „f”. Wobec zróżnicowania poziomów szkół i zespołów uczniowskich nauczyciel musi mieć swobodę selekcji materiału i doboru treści szczegółowych w ramach ogólnych haseł programowych. Nauczyciel może i powinien realizować program zgodnie z własną oceną możliwości klasy. Tematy powtórzeniowe traktowane są również jako propozycje:

W pierwszej klasie ZSZ przy wymiarze jednej godziny tygodniowo proponuje się jako cezurę końcową temat „Rewolucja Francuska”. Przy wymiarze dwóch godzin w tygodniu zaleca się jako temat ostatni „Europa po I wojnie światowej”.

Program ma charakter tymczasowy. O jego ostatecznym kształcie zadecydują wyniki wdrożeń oraz opinie nauczycieli.

MATERIAŁ NAUCZANIA

1. Podstawy kultury Europy średniowiecznej (2 godz.) (f)

Osiągnięcia kultury świata starożytnego (według wyboru nauczyciela) (f).

Religie monoteistyczne Bliskiego Wschodu: judaizm, chrześcijaństwo, islam.

2. Najdawniejsze dzieje państw słowiańskich (1 godz.) (f)

Ziemie słowiańskie w starożytności, szlak bursztynowy (Biskupin). Sąsiedzi Słowian.

Państwa słowiańskie: Polska, Czechy, Ruś.

3. Polska pierwszych Piastów (2 godz.)

Terytorium, organizacja państwa, wprowadzenie chrześcijaństwa, Polska a Cesarstwo. Rządy Mieszka I, Bolesława Chrobrego, Bolesława Krzywoustego. Zabytki sztuki preromańskiej i romańskiej w Polsce (z).

4. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego (2 godz.)

Zagrożenie zewnętrzne — Tatarzy, sprowadzenie Krzyżaków, Malbork z siedzibą Zakonu; inne zamki krzyżackie (z). Rozbicie dzielnicowe.

5. Działalność zjednoczeniowa Władysława Łokietka (1 godz.)

Połączenie ziem polskich, koronacja królewska, wojna z Krzyżakami 1331.

6. Państwo Kazimierza Wielkiego (2 godz.)

Terytorium i sytuacja międzynarodowa Polski pod koniec panowania Piastów. Nowe kierunki polityki zagranicznej. Rozwój wewnętrzny kraju; lokacje miast i wsi, przywileje miejskie, obronność kraju, oświata i kultura.

7. Społeczeństwo średniowieczne (4 godz.)

Ideał i horyzonty myślowe człowieka średniowiecza. Więzy państwowe, wyznaniowe, stanowe i lokalne.

Kościół i duchowieństwo, jego rola w życiu kraju; klasztory benedyktyńskie, nowe zakony.

Pobożność i postawa franciszkańska.

Dwór i zamek (z), rycerstwo i możnowładztwo. Obyczaj rycerski.

Miasto średniowieczne (z), zabytki świeckie i sakralne sztuki gotyckiej w Polsce (z), życie mieszkańców, warunki ich pracy, organizacja miejska na przykładzie Krakowa lub innego miasta (z), uniwersytety.

Wieś służeźna a wieś polokacyjna, samorząd wiejski, zmiany w organizacji pracy.

8. Jagiellonowie na tronie polskim (4 godz.)

Unia Polski z Litwą, chrystianizacja Litwy.

Konflikty z Krzyżakami, Grunwald, wojna trzynastoletnia, sekularyzacja Zakonu.

Powstanie folwarku, organizacja produkcji folwarcznej, zmiana organizacji i warunków życia chłopów, wpływ folwarku na zmianę struktury społecznej, spław wiślany.

Kształtowanie się Rzeczypospolitej szlacheckiej, przywileje stanowe, powstanie Sejmu.

Unia lubelska, miejsce Polski w Europie w drugiej połowie XVI w.

9. Lekcja powtórzeniowa: Polska Piastów i Polska Jagiellonów (1 godz.)

10. Renesans we Włoszech i w Polsce (2 godz.)

Charakterystyka epoki. Koncepcja człowieka i świata. Najwybitniejsi przedstawiciele włoskiego renesansu. Wpływ renesansu włoskiego na kulturę polską. Rozwój kultury narodowej.

Dwór i miasto renesansowe, np. Zamość, Kraków, Tarnów, Jarosław (z). Najbliższy obiekt renesansowy (z).

11. Odkrycia geograficzne (1 godz.) (f)

Zasięg terytorialny. Wpływ odkryć geograficznych na życie ludzi Odrodzenia.

12. Reformacja na Zachodzie i w Polsce (1 godz.)

Główne kierunki reformacji w Europie zachodniej i w Polsce.
Rola arian, Polskie tradycje tolerancji wyznaniowej.

**13. Państwo i społeczeństwo w Rzeczypospolitej
w XVI i XVII w. (3 godz.)**

Stan szlachecki, jego struktura, rola polityczna w dobie wolnych
elekcji, funkcjonowanie sejmu w epoce Wazów, *liberum veto*.
Wzrost pańszczyzny, zmiana warunków życia chłopów.

Regres miast. Sztuka baroku w Polsce: budowle sakralne i świec-
kie (z), dwór magnacki, miasto.

**14. Sukcesy i niepowodzenia oręża polskiego w XVI i XVII w.
(4 godz.)**

(Wybór i pogłębienie tematyki w zależności od zainteresowań
zespołu uczniowskiego)

Organizacja armii i technika wojenna (f).

Sylwetki i działalność wybitnych wodzów: Stefan Batory (wojny
z Moskwą), Jan Karol Chodkiewicz (Kircholm, Chocim), Stani-
sław Żółkiewski (Kłuszyn, Cecora), Stefan Czarniecki (wojna
„szarpana”), Jan III Sobieski (Chocim, Wiedeń).

Kozaczyzna, powstania kozackie (f).

Wojny i ich bilans. Zniszczenia i straty terytorialne kraju.

15. Polska w czasach saskich (1 godz.)

Ingerencja państw ościennych w sprawy polskie. Sytuacja we-
wnętrzna kraju, rola magnaterii. Kultura epoki saskiej.

**16. Przewrót umysłowy na Zachodzie i w Polsce w XVIII w.
(2 godz.)**

Idee Oświecenia i próby ich realizacji, najwybitniejsi przedsta-
wicieli w Europie. Rozwój oświaty w Polsce. Stanisław August
Poniatowski jako mecenas sztuki.

**17. Społeczeństwo polskie w dobie Sejmu Czteroletniego. Walka
o ustawę majową i niepodległość Rzeczypospolitej (4 godz.)**

Próby wewnętrznego umocnienia Rzeczypospolitej po I rozbiorze.
Ożywienie życia gospodarczego.

Warszawa w XVIII wieku (z) i jej społeczeństwo. Postawy oby-

watelskie. Ustawodawstwo Sejmu Czteroletniego.

Uchwalenie Konstytucji 3 Maja.

Konfederacja targowicka i II rozbiór Polski.

Powstanie Kościuszkowskie; program społeczny, Uniwersał Połaniecki, przywódcy, zasięg powstania. Trzeci rozbiór Polski.

Polacy wobec utraty niepodległości.

18. Lekcja powtórzeniowa: Próby reform i walka o naprawę Rzeczypospolitej (1 godz.)

19. Rewolucja francuska (2 godz.)

Spółczeństwo francuskie w przededniu rewolucji, absolutyzm królewski. Stany Generalne, zburzenie Bastylii, *Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela*. Obalenie monarchii i ogłoszenie republiki. Rządy jakobinów. Ocena rewolucji i jej trwałe osiągnięcia.

20. Napoleon i Europa (3 godz.)

Rola Napoleona w Europie. Legiony polskie i ich udział w walkach rewolucji francuskiej. Sprawa polska w polityce Napoleona. Utworzenie Księstwa Warszawskiego, jego ustrój. Organizacja i rola armii w Księstwie. Książę J. Poniatowski. Przemiany w społeczeństwie polskim doby Księstwa Warszawskiego. Znaczenie Księstwa w procesie kształtowania narodu polskiego. Wodzowie i bitwy epoki napoleońskiej. (f)

21. Sprawa polska na Kongresie Wiedeńskim. Królestwo Polskie (1 godz.)

Powstanie Królestwa Polskiego i Rzeczypospolitej Krakowskiej. Konstytucja Królestwa. Próby przewyciężenia zacofania gospodarczego. Oświata, wojsko, tajne związki.

22. Walki zbrojne Polaków o niepodległość 1830—1864 (6 godz.)

Powstanie Listopadowe, Powstanie Krakowskie 1846, Polacy w walkach Wiosny Ludów. Powstanie Styczniowe. (Można omówić wg proponowanego układu: nurty polityczne, geneza i charakter działań konspiracyjnych i militarnych, wodzowie, ich taktyka, główne bitwy, szanse Polaków. Słowo, muzyka i obraz w walce powstańczej). Znaczenie powstań. Mój region w dobie powstań.

23. Naród w kraju i na emigracji. Walka o polskość w latach 1830—1914 (3 godz.)

Rola emigracji politycznych w życiu kraju. Przywódcy Wielkiej Emigracji. Działalność Kościoła. Walka o polskość w życiu publicznym i szkolnictwie. Kulturowanie tradycji i twórczość narodowa w literaturze i sztuce. Praca organiczna. Różnice w sytuacji Polaków w trzech zaborach.

24. Lekcja powtórzeniowa: Społeczeństwo polskie doby rozbiorów i jego walka o niepodległość (1 godz.)

25. Kształtowanie się społeczeństwa przemysłowego (3 godz.)

Początki kapitalizmu przemysłowego, przewrót techniczny i rozwój produkcji fabrycznej. Urbanizacja, rozwój komunikacji i transportu. Formowanie się proletariatu przemysłowego i burżuazji. Wpływ przemysłu na życie, produkcję i konsumpcję ludności. Zmiany w świadomości społecznej. Twórcy ideologii proletariatu. Początki działalności Marksa i Engelsa. Manifest Komunistyczny. I Międzynarodówka.

26. Rozwój gospodarczy ziem polskich i przemiany społeczne w drugiej połowie XIX wieku (3 godz.)

Wieś po uwłaszczeniu, różnice między zaborami. Rozwarstwienie wsi, zmiany w życiu i pracy chłopów, emigracja zarobkowa. Postęp techniczny w rolnictwie i przetwórstwie rolnym. Ziemianstwo. Kształtowanie się inteligencji.

Warszawa, Łódź, Górny Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie — podobieństwa i różnice między ośrodkami przemysłowymi, struktura społeczna i narodowościowa.

Dzieje najbliższego zakładu przemysłowego pochodzącego z XIX wieku (z), ewolucja jego technologii i form pracy. (f)

27. Narodziny nowoczesnych partii politycznych na ziemiach polskich na przełomie XIX i XX wieku (3 godz.)

Pierwsze partie robotnicze i ich twórcy. PPS i SDKPiL. Narodowa Demokracja, początki ruchu ludowego. Sylwetki najwybitniejszych działaczy. Wydarzenia 1905—1907 i ich wpływ na ewolucję postaw politycznych społeczeństwa polskiego.

28. Przemiany w życiu społeczeństw Europy na przełomie XIX i XX w. (2 godz.)

Kapitał monopolistyczny.

Rozwój nauki i techniki, ich wpływ na warunki życia ludzkiego; sytuacja demograficzna.

Formy i rozwój komunikacji międzyludzkiej (prasa, telegraf, wzrost szybkości przekazywania informacji).

Upowszechnienie oświaty.

Nowe formy życia politycznego.

Rozwój demokracji parlamentarnych, masowe partie polityczne i organizacje społeczne (związki zawodowe, ich wpływ na poprawę warunków socjalnych).

II Międzynarodówka.

29. Lekcja powtórzeniowa: Europa i Polska w drugiej połowie XIX w. (1 godz.)

30. Świat w przededniu I wojny światowej (2 godz.)

Rywalizacja wielkich mocarstw. Sytuacja polityczna w Europie. Trójprzymierze i Trójporozumienie.

31. Pierwsza wojna światowa (1 godz.)

Przyczyny wybuchu wojny; główne fronty działań wojennych. Rozwój techniki wojennej.

32. Sprawa polska w latach I wojny światowej (2 godz.)

Spółeczeństwo polskie w przededniu wojny. Orientacje polityczne; perspektywy odzyskania niepodległości. Formacje paramilitarne. Czyn zbrojny Polaków. Legiony. Przywódcy ugrupowań politycznych i militarnych.

Zmiany w polityce wielkich mocarstw wobec sprawy polskiej i ich wpływ na przemiany polskich koncepcji niepodległościowych.

33. Rewolucja 1917 r. w Rosji (2 godz.)

Rewolucja lutowa, obalenie caratu. Rewolucja Październikowa, pierwsze dekrety władzy radzieckiej. Rola W. Lenina. Udział Polaków. Ruchy rewolucyjne w innych krajach. Powstanie partii komunistycznych.

III Międzynarodówka.

34. Europa po I wojnie światowej (1 godz.)

Postanowienia Traktatu Wersalskiego w sprawie Niemiec. Sprawa polska na Kongresie Paryskim. Nowe państwa w Europie. Liga Narodów. Sytuacja polityczna w Europie po Konferencji Paryskiej.

35. Odrodzenie państwa polskiego (4 godz.)

Uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne odbudowy państwa polskiego. Listopad 1918. Nastroje społeczeństwa, rola J. Piłsudskiego. Powstanie rządu ogólnopolskiego. Pierwsze wybory do sejmu.

Kształtowanie granic Polski; Powstanie Wielkopolskie, plebiscyty, powstania śląskie, problem Wolnego Miasta Gdańska, wojna polsko-radziecka, traktat ryski. Granice państwa. Zniszczenia i koszty wojenne. Sytuacja gospodarcza kraju, początki odbudowy i trudności unifikacji.

36. Życie polityczne w II Rzeczypospolitej (4 godz.)

Konstytucja 1921 r. Ugrupowania polityczne i ich przywódcy. Funkcjonowanie systemu parlamentarnego. Przewrót majowy. Wewnętrzna i zagraniczna polityka Józefa Piłsudskiego i jego obozu.

Walka z opozycją parlamentarną i pozaparlamentarną. Kształtowanie się autorytarnego systemu rządów i konstytucja kwietniowa. 1935 r.

Sytuacja polityczna Rzeczypospolitej przed II wojną światową.

37. Życie gospodarcze w II Rzeczypospolitej (3 godz.)

Dysproporcje rozwoju poszczególnych regionów i warunków życia ludności. Rola państwa w życiu gospodarczym; reforma walutowa, budowa Gdyni, reforma rolna i jej ograniczony charakter. Wielki kryzys ekonomiczny, drogi jego przezwyciężenia. COP. Rozwój nauki i techniki, próby umocnienia obronności Polski przed wybuchem II wojny światowej.

38. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej i jego kultura (2-godz.)

Struktura społeczna, wyznaniowa i narodowa. Polacy poza granicami kraju i ich więź z ojczyzną. Państwo wobec mniejszości narodowych. Problemy integracji. Rozwój oświaty i kultury, jej najwybitniejsi twórcy. Rola inicjatyw społecznych.

39. Mój region w dobie II Rzeczypospolitej (z) (1 godz.)

40. Faszyzm i hitleryzm w Europie (2 godz.)

Ruchy faszystowskie w Europie, ich podłoże społeczne i ideologia, Mussolini — zwycięstwo faszyzmu we Włoszech. Dojście Hitlera do władzy w Niemczech. III Rzesza; organizacja i funkcjonowanie państwa. Siły postępu w walce z faszyzmem.

41. Sytuacja międzynarodowa w przededniu II wojny światowej (2 godz.)

Łamanie postanowień traktatu wersalskiego. Remilitaryzacja Niemiec. Powstanie bloku państw „osi”. Kierunki i formy agresji. Polityka państw zachodnich i ZSRR wobec groźby agresji. Układ monachijski. Pakt niemiecko-radziecki w sierpniu 1939 r.

42. Lekcja powtórzeniowa: Osiągnięcia i słabości II Rzeczypospolitej (1 godz.)

43. Wojna obronna Polski w 1939 r. (2 godz.)

Kierunki ataku niemieckiego. Główne etapy wojny. Wkroczenie wojsk radzieckich. Najważniejsze ośrodki obrony. Społeczeństwo polskie w wojnie obronnej. Losy żołnierzy polskich po klęsce wrześniowej. Polityczne i wojskowe przyczyny klęski. Mój region we wrześniu 1939 r. (z)

44. II wojna światowa (3 godz.)

Charakterystyka głównych okresów II wojny światowej. Powstanie wielkiej koalicji. Rola ZSRR w pokonaniu III Rzeszy. Polskie formacje wojskowe na frontach II wojny światowej. Zmiany w technice wojskowej między I a II wojną.

45. **Ziemie polskie w czasie II wojny światowej (6 godz.)**

Podział ziem Rzeczypospolitej Polskiej. Założenia polityki okupanta i ich realizacja na ziemiach wcielonych do Rzeszy oraz w Generalnym Gubernatorstwie. Warunki życia ludności cywilnej i jeńców wojennych w okresie wojny. Martyrologia społeczeństwa polskiego. Zagłada Żydów. Polityka władz radzieckich na terytoriach przyłączonych do ZSRR.

Rząd polski na emigracji. Działalność W. Sikorskiego.

Próby utworzenia i działalność państwa podziemnego, pion cywilny i wojskowy. Delegatura Rządu na kraj. Ugrupowania polityczne i podległe im organizacje zbrojne. Działalność komunistów polskich w ZSRR i w kraju. Utworzenie PPR.

Polska walcząca: formy, organizacje, zasięg działań, ich liczebność.

Udział młodzieży w walce, tajne nauczanie. Okupacja i ruch oporu w moim regionie.

Krystalizowanie się koncepcji przyszłej Polski i ośrodków władzy. Powstanie Krajowej Rady Narodowej. Kształtowanie się programu Rady Jedności Narodowej.

Manifest PKWN i jego ogłoszenie. Powstanie Warszawskie, aspekty polityczne, wojskowe i moralne. Losy ludności cywilnej, jej wysiedlenie.

Ofensywa styczniowa. Wyzwolenie ziem polskich. Zakończenie II wojny światowej. Udział Armii Radzieckiej i I Armii Wojska Polskiego w wyzwolaniu kraju. Losy twoich bliskich w czasie wojny.

46. **Kształtowanie powojennego świata (2 godz.)**

Sprawa polska na konferencjach międzynarodowych. Postanowienia konferencji poczdamskiej wobec Niemiec. Proces norymberski. Rola wielkich mocarstw w kształtowaniu nowego układu sił w świecie. Powstanie ONZ.

47. **Odbudowa państwa polskiego po II wojnie światowej (2 godz.)**

Tworzenie nowego aparatu władzy. Układ sił politycznych w wyzwolonym kraju. Walka o utrwalenie władzy ludowej. Zmiany terytorialne Polski i migracje ludności. Zniszczenia wojenne

i trudności odbudowy. Polsko-radziecki Układ o Przyjaźni, Współpracy i Wzajemnej Pomocy i jego znaczenie (kwiecień 1945 r.). Reformy społeczno-gospodarcze i ich skutki. Początki integracji i zagospodarowania ziem zachodnich.

48. Przemiany wewnętrzne w latach 1947—1956 (3 godz.)

Trzyletni plan odbudowy kraju. Zmiany w kierownictwie partii i rządu. Bolesław Bierut generalnym sekretarzem. Powstanie PZPR. Industrializacja: rola przemysłu ciężkiego i zbrojeniowego oraz próby kolektywizacji rolnictwa w okresie planu sześcioletniego. Koszty społeczne realizacji planu sześcioletniego. Błędy i wypaczenia w funkcjonowaniu władzy, naruszanie praworządności.

49. Sytuacja polityczna w latach 1956—1970 (2 godz.)

Polski październik 1956 r. Postawa społeczeństwa. Zmiany w polityce partii i rządu. Władysław Gomułka I sekretarzem. Zmiany w systemie planowania i zarządzania. Nowa polityka rolna. Procesy demokratyzacji i ich zahamowanie. Środowiska intelektualne i młodzieżowe wobec polityki władz. Marzec 1968: postawy różnych grup społecznych i zawodowych. Narastanie kryzysu społeczno-gospodarczego. Nowe przesilenie. Grudzień 1970 r.

50. Społeczeństwo Polski Ludowej (1 godz.)

Zmiany w strukturze narodowościowej i klasowej. Urbanizacja i awans klasy robotniczej. Przemiany na wsi. Kształtowanie się nowej inteligencji.

Upowszechnianie oświaty. Umasowienie kultury. Czynniki hamujące ten proces. Perspektywy rozwoju oświaty i kultury.

51. Powojenna historia miasta i regionu (1 godz.)

52. Lekcja powtórzeniowa: Europa i Polska po II wojnie światowej (1 godz.)

